

Rettleiar ved bekymring for **RADIKALISERING OG VALDELEG EKSTREMISME**

Ålesund
kommune

SULA KOMMUNE

POLITIET

Innhald

KUNNSKAP

Om rettleiaren	4
Forklaringar og sentrale begrep	6

FØREBYGGING

Korleis førebygge radikalisering og valdeleg ekstremisme	8
Moglege bekymringsteikn	9
Risikofaktorar for radikalisering	10
Vegar ut av radikalisering	11

TILTAK

Kva gjer eg ved bekymring?	12
Moglege tiltak	15
Organisering og tverretatleg samarbeid	16
Teieplikt og avvergingsplikt	17
Aktuelle nettsider, informasjon og lenker	18
Viktige telefonnummer	20

“Det hviler et ansvar på hver enkelt av oss i forebyggingen av radikalisering og voldelig ekstremisme.”

Tidlegare statsminister Erna Solberg

KUNNSKAP

Om rettleiaren

Regjeringa ønsker brei innsats for å førebygge radikalisering og valdeleg ekstremisme, og alle kommunar er oppfordra av regjeringa til å lage eigne lokale rettleiarar. Med denne rettleiaren ønsker Ålesund kommune å løfte arbeidet med å førebygge radikalisering og valdeleg ekstremisme.

Førebygging av radikalisering og all form for valdeleg ekstremisme er ei viktig samfunnsoppgåve som må styrkast og utførast på tvers av samfunnssektorar og fagområde. Arbeidet er sentralt for å sikre grunnleggande verdiar som demokrati, menneske rettar og tryggleik.

Rettleiaren er meint å gje informasjon om korleis ein kan møte, førebygge og følge opp radikalisering og utvikling av valdeleg ekstremisme. Rettleiaren skildrar ei handlingsløype frå bekymring til handling, frå dei lokale og relativt enkle tiltaka, til tyngre innsatsar i tverrfagleg samarbeid med relevante aktørar. Den skal gjere det enklare å gje rask respons når utfordringar oppstår.

Målgruppa er tilsette i skolen, barnevernet, politiet, helsevesenet, familiestøtte, kultur og fritid m.m. Rettleiaren rettar seg primært mot aktørar i førstelina, men den er også retta mot sivilsamfunnet. Det kan vere føresette, familiemedlemmar, vener, naboar, kollegaer og/eller nokon i foreiningar, kyrkjelyden eller fritidsarenaen som er bekymra over aukande grad av radikalisering hos eit barn eller ein ungdom/vaksen.

Målet er å fange opp personar i risikosona så tidleg som mogleg og møte dei med tiltak som verkar. Tidleg innsats krev kunnskap om risikofaktorar og teikn på radikalisering. Det kan vere ulike grunnar til at personar blir radikaliserte og er villige til å ty til vald for sine synspunkt. Ved å gripe inn tidleg i ein radikaliseringss prosess vil ein kunne auke sannsynlegheita for å lukkast med å snu ei uheldig utvikling.

I rettleiaren finst faktainformasjon, sentrale omgrep, tips om bekymrings teikn og risikofaktorar, informasjon om førebygging og moglege tiltak, litteratur, lenker og kontaktpersonar.

Rettleiaren er utarbeidd i samarbeid mellom Ålesund kommune, Møre og Romsdal politidistrikt og Ressurssenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging, region Midt (RVTS midt). Under utarbeidinga har vi sett til Regjeringa sin handlingsplan mot radikalisering og valdeleg ekstremisme og høyingsutkastet til rettleiaren til Aukra kommune 2021.

Rettleiaren blir oppdatert ved behov. Dette er nødvendig for å kunne følgje utviklinga og endringar i trusselbiletet. Kvalitetssikringa av arbeidet vil mellom anna skje ved at plana blir evaluert og loggført med eventuelle revideringar.

**Arbeidet er sentralt for å sikre
grunnleggande verdiar som
demokrati, rettigheiter og
tryggleik.**

Forklaringsar og sentrale begrep

(Kilde: Regjeringa sin handlingsplan, det norske akademis ordbok, plattform.no)

Radikalisering

Radikalisering er ein prosess der ein person i aukande grad aksepterer bruk av vald for å nå sine politiske, ideologiske og/eller religiøse mål.

Det er eit viktig skilje mellom radikalisering og det å vere radikal. Det er verkemiddelet, altså viljen til å bruke vald, som er sentral ved radikalisering. Radikalisering og valdeleg ekstremisme kan skje innan alle typar ideologiar eller politiske retningar, noko vi har sett både i Noreg og resten av Europa.

Radikaliseringsprosessen kan samanliknast med å vere i ein tunell, der individet blir eksponert for eit snevert og einsidig syn på verda. Prosessen kan skje gjennom fysiske og virtuelle møte/møteplassar.

Den kan vere svært kompleks, med mange faktorar som spelar inn, eller ein meir enkel prosess der nokon få faktorar blir avgjerande.

Valdeleg ekstremisme

Blir her forstått som aktiviteten til personar og grupperingar som er villige til å bruke vald for å nå sine politiske, ideologiske eller religiøse mål.

Ekstremisme på internett

Internett er ein sentral faktor i radikalisering og hatkriminalitet, og det finst ei rekke opne og lukka ekkokammer på internett. Ein radikaliseringsprosess inneber nesten alltid søken etter kontakt på internett.

Aksepterer ikkje bruk av vald

Aksepterer bruk av vald

Støttar bruk av vald

Bruk av vald

Ekkokammer

Det at informasjon og meininger blir gjentekne og forsterka innan ei gruppe, eit medium, utan diskusjon med dei som har andre synspunkt.

Hatkriminalitet

Blir her forstått som straffbare handlingar som heilt eller delvis er motiverte av negative haldningars til ein person eller gruppa sine faktiske eller oppfatta etnisitet, religion, politiske retning, seksuell orientering, kjønnsuttrykk eller nedsett funksjonsevne. Valdeleg ekstremisme er den mest ytterleggåande forma for hatkriminalitet. Kriminalitet som heilt eller delvis er motivert av fordommar mot personar si faktiske

eller oppfatta gruppelihørsle.

Med gruppe meiner ein her rase, religion, seksuell orientering, kjønnsuttrykk og/ eller nedsett funksjonsevne.

Utanforskap

Utanforskap eller sosial eksklusjon, kan her forståast som individuelle og strukturelle mekanismar eller barrierar for deltaking på ulike arenaer. Forskjellar i helse, utfordringar med rus, psykiske lidingar, lav deltaking i fritidsaktivitetar, prestasjonspress, forskjellar i økonomi og dessutan ulike mogelegheiter for å følge utdanningsløp og skaffe seg jobb, er eksempel på tilhøve som kan føre til utanforskap.

FØREBYGGING

Korleis førebygge radikalisering og valdeleg ekstremisme

Kjerna i førebygging av radikalisering og utvikling av valdeleg ekstremisme er den same som for førebygging av mellom anna skolefråfall, rusproblematikk og mange former for kriminalitet. Prinsippet om tidleg innsats gjeld spesielt her. Det handlar om at vi på alle område i samfunnet må arbeide for å motverke ekskludering i kvardagslivet til alle barn og unge. Vi må arbeide aktivt for å hindre at nokon føler at dei står på utsida av det store fellesskapet, og det er viktig at det førebyggande arbeidet blir gjort på ein måte som ikkje bidreg til stigmatisering og generalisering på bakgrunn av kjønn, etnisitet eller religion.

Førebygging krev heilskapleg tenking og innsats på tvers av samfunnssektorar. Det kan brukast ei rekke metodar, tiltak og tenester innanfor ulike sektorar.

Det er summen av dei førebyggande tiltaka mot kriminalitet, hatkriminalitet og valdeleg ekstremisme som gjev resultat. Det finst ingen fasit i førebyggande arbeid, heller ikkje i det førebyggande arbeidet mot radikalisering og valdeleg ekstremisme. Det er samansette faktorar som gjer at ein person er i faresona for radikalisering, og det kan vere fleire moglege teikn som gjev grunn til uro. Det er behov for fenomenkunnskap, det vil seie informasjon om kva slags åtferd og kva haldningar som gjev grunn til uro for ei radikalisering som kan føre til hatkriminalitet og valdeleg ekstremisme.

Under kjem ei oversikt over moglege bekymringsteikn, risikofaktorar og motivasjonsfaktorar som personar i faresona kan ha. Lista er ikkje utfyllande.

Moglege bekymringsteikn

Bekymringsteikn er teikn som kan vise til ein bevegelse mot radikalisering. Eit av teikna åleine treng ikkje å bety noko, men fleire saman kan gje grunn til bekymring.

Uttalingar

- Støtte og trussel til terror og politisk/religiøs/ideologisk vald
- Polarisert fiendebilete: oss og dei
- Konspirasjonsteoriar
- Hatretorikk eller dehumaniserande uttrykk
- Intoleranse for andre sine synspunkt og tru på absolutte løysingar

Interesser/utsjånad/symbolbruk

- Større endringar i utsjånad, klesdrakt m.m. i løpet av kort tid
- Nyttar symbol knytt til ekstremistiske ideal og organisasjonar
- Sluttar på skolen, fritidsaktivitetar m.m.
- Gradvis isolasjon

Aktivitetar

- Opptatt av ekstremisme på internett og sosiale media
- Deltek på valdelege demonstrasjonar
- Hatkriminalitet
- Reiseverksemd til konfliktområde og kontakt med ekstremistar

Venner og sosialt nettverk

- Endrar nettverk og omgangskrins
- Gradvis fysisk isolasjon og større internettaktivitet
- Har kontakt med personar og grupper som er kjent for ekstremisme
- Har kontakt med grupper der det blir utøvd truslar, vald, og eller annan kriminell verksemeld
- Ønske om å bli medlem i ekstremistiske grupper, nettverk og organisasjonar

Risikofaktorar for radikalisering

Risikofaktorar er faktorar i eit individ sin bakgrunn som kan vere med på å gjere vedkommande meir utsett for radikalisering, rus eller annan kriminalitet.

Personlege faktorar

- Marginalisert/diskriminert
- Opplevd meiningsløyse og psykisk uhelse
- Manglar/søker tilhørsle
- Traumatiske opplevingar
- Individuell sårbarheit
- Plutselege store personlege omveltingar – brot i nære relasjonar

Sosiale faktorar

- Manglar/søker tilhørsle
- Marginalisert ungdom
- Opplevd diskriminering
- Negativ påverking frå vener
- Liten/ingen deltaking i fysiske sosiale fellesskap
- Utan arbeid og skole
- Deltaking i ekkokammer

Familiemessige faktorar

- Radikalisering hos vener, familie eller slekt
- Vald eller anna omsorgssvikt
- Dårleg samspel i familien

Ideologiske og kulturelle faktorar

- Søke etter tilhørsle i ekstreme nettfora
- Legitimering og rettferdiggjering av vald for å nå mål
- Sympati for absolutte løysingar, til dømes avskaffing av demokrati
- Konspirasjonsteoriar
- Fiendebilete – oss mot dei
- Ekstremistiske førebilete
- Føler at eigen religion, kultur, land, nasjonalitet m.m. er truga

Vegar ut av radikalisering

Vegen ut av ei radikal gruppe kan opplevast som ei krise fordi ein mistar all tilhørsle og skal bygge opp eit liv utan det gamle nettverket. Ingen endringsprosessar er like, og tilbakefall kan førekomme.

Ein radikalisert person vil normalt sett ikkje kunne snu på eigahand, derfor er det viktig med råd og rettleiing frå erfarte personar. Det å skape eit nytt nettverk vil vere ei av utfordringane. Vener kan bli ein svært vesentleg faktor i prosessen. Vener tilbyr ein stabilitet og ei kjensle av å vere med likesinna.

Faktorar for vegar ut av radikalisering

- Unngå fordømming og sanksjonar – dialogbaserte tiltak verkar betre
- Ønske om eit normalt liv (jobb, familie, vener)
- Hald jamnleg kontakt for å støtte på vegen
- Tilby praktisk hjelp i kvarдagen, samtale er ikkje alltid nok
- Vegen ut kan vere lang og kronglete – ver tolmodig
- Små positive endringar kan få stor betydning
- Ambivalens kan skape motivasjon til forandring
- Utforsk tvil og drøft alternative løysingar
- Nye relasjonar oppstår ikkje av seg sjølv. Du kan hjelpe
- Tilbod om alternative fellesskap og nettverk blir viktig

«Det trengs ein heil landsby for å oppdra eit barn»

Afrikansk ordtak

TILTAK

Kva gjer eg ved bekymring?

Dersom du er bekymra for at ein person er i ein radikaliseringssprosess, er det ei rekke ressursar og instansar du kan støtte deg til i kommunen og hos lokalt politi. Det skal vere ein låg terskel for varsling ved bekymring. Her er nokre forslag til handtering, både som privatperson og som tilsett.

Trinn i handtering av bekymring for privatpersonar

Er du privatperson og er bekymra for aukande grad av radikalisering hos ein ven, ein nabo, ein kollega, eit barn, ein forelder, familiemedlem, nokon i di foreining, ditt trussamfunn eller på ein annan fritidsarena, kan du gjere følgande:

Trinn	Handling	Ansvarleg
1 Kartlegg bekymringa	Ta bekymringa på alvor. Gjer klart for deg sjølv kva du er uroleg for, noter ned dei bekymringsteikna som gjer deg uroleg. Vær så konkret som mogleg.	<ul style="list-style-type: none"> Du som privatperson
2 Rådfør deg	Framleis bekymra? Rådfør deg med kommunen sin radikaliseringkontakt eller politiet.	<ul style="list-style-type: none"> Du som privatperson Kommunen sin radikaliseringkontakt Politiets sine kriminalitetsførebyggjarar
3 Bekymring om nært føreståande handling	Kontakt politiet direkte på telefon 112/02800 viss det gjeld: <ul style="list-style-type: none"> opplysningar, mistanke eller konkret kunnskap om nokon som planlegg valdeleg ekstremisme opplysningar om utreise av framandkrigarar eller støtte til terrororganisasjonar	<ul style="list-style-type: none"> Du som privatperson Politiets operasjonssentral
4 Naudsituasjon	Ved naudsituasjon, ring 112	<ul style="list-style-type: none"> Du som privatperson

Trinn i handtering av bekymring for tilsette

Er du tilsett ved skole, barnevern, NAV, familiestøtte, psykisk helse, barne- og ungdomstenester, barnehage, mottak, fritidsklubb, eller andre tenester der du har kontakt med barn, unge eller voksne som du er bekymra for, kan du gjere følgande:

Kontakt politiet dersom du har mistanke om at ein person er på veg til å reise ut som framandkrigar eller å sette i verk valdeleg ekstremisme.

Trinn	Handling	Ansvarleg
1 Kartlegg situasjonen og søk etter kunnskap om temaet	Gå i dialog med personen, undersøk med opne, nysgjerrige spørsmål.	<ul style="list-style-type: none"> Tilsette ved einingane
2 Drøft/meld bekymringa	Viss du framleis er bekymra, drøft bekymringa med kommunen sin radikaliseringskontakt. Ved behov drøftast saka vidare med lokalt ressursnettverk eller politi.	<ul style="list-style-type: none"> Tilsette i eininga Kommunen sin radikaliseringskontakt Politet
3 Førebyggande samtale med den ein er bekymra for	I det tverretatlege samarbeidet (ressursnettverk) drøftast det kven som er mest eigna til å ta ein samtale med vedkommande. Målet er å avklare alvorsgrad og finne ut korleis ein eventuelt kan hjelpe vedkommande på vegen ut.	<ul style="list-style-type: none"> Kommune Politi Andre
4 Utnemning av mentor	Gjennom felles drøfting i ressursnettverket utnemnast mentor som skal ha ansvar for å rettleie/støtte aktuelle instansar der dette er aktuelt.	<ul style="list-style-type: none"> Ressursnettverket Einingsleiar

Trinn

5

Tverrfagleg samarbeid
og oppfølging

Handling

- Klargjer kven som er ansvarleg for den vidare koordinering og oppfølging.
- Utarbeiding og oppfølging av individuell plan for tverrfagleg innsats.
- Tiltak i individuell plan skal leie til nedskalering av situasjonen.

Ansvarleg

- Aktørane på tvers av einingar og forvaltningsnivå.
- Føresette til mindreårige personar eller verje.
- Utnevnd mentor i saka deltek ved behov.
- RVTS midt.

6

Oppfølging av personar
som har delteke i
terrorhandlingar i
utlandet
(framandkrigarar)

- Når ein framandkrigar kjem tilbake, er det kommunen vedkommande bur i som er ansvarleg for å følge opp personen.
- Aktuelle fagpersonar, spesialist-helsetenesta og Regionalt ressurssenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS) vil her vere naturlege støttetenester.

- Føresette til mindreårige personar
- Verje
- Tillitspersonar
- RVTS midt
- Aktuelle instansar

Moglege tiltak

Det kan nyttast ei rekke metodar, tiltak og tenester innanfor ulike sektorar og på tvers av forvaltingssystem i arbeidet med å førebygge radikalisering. Her blir nokre relevante metodar og tiltak omtalte:

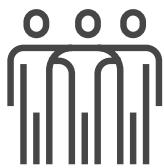

Dialog som metode er bra for å førebygga valdeleg ekstremisme. Metoden blir òg nytta i anna kriminalitetsførebyggande arbeid blant barn og unge, i kommune og politi. Dialog kan gje gode relasjoner, forståing og respekt, som igjen kan sikre god førebygging, endring og tryggleik, utan ekstremisme. Å gå i dialog betyr å inndeile eit samband eller forhandlingar, i håp om å oppnå forsoning eller oppklaring.

Mekling og forsoning

Konfliktar bør følgjast opp med mekling og forsoning mellom partane, gjennom eksempelvis skolemekling, konfliktråd m.m.

Foreldrerettleiing og nettverk kan etter behov etablerast lokalt, regionalt eller sentralt.

Tett oppfølging

Oppfølgingstenestene i kommunen følgjer opp ungdommar og vaksne med rus, psykiske og sosiale utfordringar, og kan gje tett oppfølging av den enkelte over tid.

Organisering og tverretatleg samarbeid

SIT (Samordning av lokale rus og kriminalitetsførebyggande tiltak) er ein samordningsmodell der kommune og politidistrikt har samordna seg om kriminalitetsførebyggande arbeid blant barn og unge i alderen 0 - 23 år. Førebygging av radikalisering og valdeleg ekstremisme er ein del av dette arbeidet.

Radikaliseringkontakten i Ålesund kommune kan kontaktast dersom du er bekymra for t.d. hatytringar eller ekstreme miljø. Saman med mentorar i Ålesund kommune er radikaliseringkontakten i tett dialog med Ålesund politiastasjon for førebygging av radikalisering og valdeleg ekstremisme. Nettverket blir kalla "ressursgruppa" og drøftar problemstillingar og saker anonymt for å finne beste handtering av situasjonen.

Politiet sine kriminalitesførebyggjarar ved Ålesund politistasjonsdistrikt kan bistå med eit breitt spekter av kriminalitetsførebygging. Dei kan òg bidra med førebyggande arbeid mot radikalisering og valdeleg ekstremisme.

Radikaliseringkontakten i Møre og Romsdal politidistrikt er eit kontaktpunkt ved bekymring om radikalisering og valdeleg ekstremisme, og kan gje råd/rettleiing og vidareformidle førespurnader til rette instans.

RVTS midt (Regionalt ressurssenter om vald, traumatisk stress og sjølvmordsførebygging) er eit ressurssenter lokalisert i Trondheim, som jobbar tverrfagleg og skal bidra med kunnskap, rettleiing og kursing om vald og overgrep, flyktninghelse, traume, sjølvmordsførebygging og førebygging av radikalisering og valdeleg ekstremisme.

Politirådet er eit formalisert samarbeid mellom kommunen og lokalt politi, der nokre hovudmål er kriminalitetsførebygging og tryggleik i lokalsamfunnet. Radikalisering og valdeleg ekstremisme har òg vore tema på møte, og vil bli følgjt opp.

PST (Politiets sikkerheitsteneste) er ein særskild polititeneste direkte underlagt justis- og beredskapsdepartementet. PST har mellom anna som oppgåve å førebygge og motverke politisk motivert vald frå enkeltpersonar eller grupper. Lokalt politi har kontakt med PST ved behov.

Teieplikt og avvergingsplikt

Dersom du er offentleg tilsett, gjeld det same lovverket når det gjeld samarbeid som i alle andre saker der fleire samarbeidspartnarar er involverte. Lovverket til den enkelte tenesten må takast omsyn til ved deling og lagring av informasjon. Reglar for sensitive personopplysningar kan vere relevante. Ein person si politiske og/eller religiøse oppfatning er å sjå på som ei sensitiv personopplysning, jamfør personopplysningslova § 2. Eit samarbeid bør bygge på anonymisering eller eit samtykke.

Hugs at du som offentleg tilsett har plikt til å hindre alvorlege lovbrot (som terror, drap, ran, vald i nære relasjoner, seksuelle overgrep m.m.) som går føre lovgivinga om teieplikt. Er du i tvil, kan du drøfte saker på anonym basis med din leiar eller radikaliseringkontakten i kommunen.

Om avvergingsplikta i Straffelovens § 196:

«Med bot eller fengsel inntil 1 år blir straffa den som lèt vere gjennom melding eller på annan måte å søka å hindra ei straffbar handling eller følgja av ho, på eit tidspunkt då dette framleis er mogleg og det verkar sikkert eller mest sannsynleg at handlingar er eller vil bli begått».

Som privatperson, er du ikkje bunden av same regelverk i høve til teieplikt. Avvergingsplikta er likevel den same for offentleg tilsette og privatpersonar, fordi alle har eit ansvar for å bidra til at kriminelle handlingar blir stoppa. Lovbrota som blir omfatta av plikta, blir kjenneteikna ved at dei utgjer ein fare for liv og helse, og gjeld fram til lovbretet eller følgja av det kan førebyggast.

Aktuelle nettsider, informasjon og lenker

Nettressurs om radikalisering og valdeleg ekstremisme konfliktrådet

KS samarbeider tett med «Sekretariatet for konfliktrådene» (Sfk). Sfk har laga [ein nettressurs](#) for kommunar som utarbeider planar og tiltak for å førebygge radikalisering og valdeleg ekstremisme. Her finn du også gode døme på kva ulike kommunar har gjort, til inspirasjon for dei som enno ikkje er i mål.

Radikalisering Regjeringen.no

Regjeringa [si nettside](#) med informasjon om radikalisering og valdeleg ekstremisme. Nettsida er for deg som ønsker hjelp, råd, eller kunnskap om radikalisering og valdeleg ekstremisme. Den kan vere nyttig for tilsette i skolar, barnevern og politiet, eller for andre som jobbar med ungdom, foreldre og dei unge sjølv.

Kunnskapsportalen om radikalisering og valdeleg ekstremisme – RVTS

Radikalisering og valdeleg ekstremisme – prosesser inn og vegar ut er ein del av regjeringa si handlingsplan mot radikalisering og valdeleg ekstremisme. [Portalen](#) er utarbeidd av RVTS Øst i samarbeid med Helsedirektoratet, Kriminalomsorga og Regionsenter for barn og unges psykiske helse (RBUP).

Førebygging av terrorisme og annan kriminalitet rapport

Tore Bjørgo, professor ved Politihøgskolen, har gitt ut ein [kortfatta rapport](#):

Førebygging av terrorisme og annan kriminalitet, der han presenterar strategiar og ein heiltheitleg modell for førebygging av terror, valdeleg ekstremisme og kriminalitet.

Rettleiar for alvorlege hendingar i utdanningsinstitusjonar

Utdanningsdirektoratet og Politidirektoratet gav ut [rettleiaren](#) hausten 2013.

Rapport om førebygging av radikalisering og valdeleg ekstremisme på internett

[Rapporten fra Politihøgskolen](#) gir innsikt i betydinga av internett og sosiale medium når det gjeld radikalisering. Mykje tyder på at internett kan redusere avstanden mellom tanke og handling.

Det kan skje igjen – rapport

[Rapporten](#) kjem med forslag til korleis skolen systematisk og heilsakapleg kan arbeide mot rasisme, antisemittisme og diskriminering på bakgrunn av eleven si etniske, religiøse og kulturelle tilhørersle. Rapporten blei lagt fram av ei arbeidsgruppe nedsett av Kunnskapsdepartementet i 2011.

Rettleiar for førebygging og avdekking av kriminalitet på internett

Unge sin nettbruk er omfattande. Mobbing, hatefulle ytringar, truslar, lovbro og nettekstremisme førekjem. Salto og Oslo kommune har laga [ein rettleiar](#) i 2017, som har som mål å førebygge og følgje opp mobbing, kriminalitet og overgrep knytt til internett og sosiale medium.

Tips politiet

Politiet si tipslinje for menneskehandel, rasistiske ytringar på nett, radikalisering og valdeleg ekstremisme. - <https://www.politiet.no/tjenester/tips-politiet/>

RVTS Midt – Ressurssenter om vvold, traumatiske stress og selvmordsforebygging - <https://rvtsmidt.no/>

Plattform - Norsk institutt for forebygging av radikalisering og voldelig ekstremisme - <https://www.plattform.no/>

Barnevakten - <https://www.barnevakten.no/skole/ekstremist/>

Viktige telefonnummer

Radikaliseringsskontakt i Ålesund og Sula
radikalising@alesund.kommune.no
tlf: 480 91 353

Sula kommune
tlf: 70 19 91 00

SLT – koordinator Sula
tlf: 904 79 129

Ålesund kommune
tlf: 70 16 20 00

Barnevernsvakta i Ålesund (døgnbemanning)
tlf: 915 76 020

Ålesund politistasjonsdistrikt sine kriminalitets-førebyggjarar
www.politiet.no
tlf.: 02800
E-post: 208.forebyggende.alesund@politiet.no

Radikaliseringsskontakt ved Møre og Romsdal politidistrikt
tlf: 02800

Kontakt kan videreformidles gjennom lokalt politi eller
e-post: post.moreogromsdal@politiet.no

Naudsituasjon ring 112

RVTS midt (rvts@stolav.no)
tlf: 728 22 005

Alarmtelefonen for barn og unge (gratis)
tlf: 116 111

PST Politiets Sikkerhetstjeneste (post@pst.politiet.no)
tlf: 23 30 50 00

Politiet sitt tipsmottak: <https://tips.politiet.no/web/>